

ANONİM ŞİRKETLERDE TASFİYE LIQUIDATION IN JOINT STOCK COMPANIES

Tayfun Ercan^{1*}

Mehmet Evis^{2*}

¹ Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi,
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi,
dr.tayfunercan@gmail.com.

² LLM, Gaziantep İcra Dairesi,
mehmetevlis33@gmail.com.

*Sorumlu Yazar/Corresponding
Author

Öz: Üç ana bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde, genel olarak öncelikle kavramsal olarak tasfiyeden bahsedilmesinin akabinde anonim şirketlerin tasfiyesi ile sona ermesi arasındaki ilişki, anonim şirketlerin tasfiye edilmesinin amacı, hukuksal niteliği ve tasfiyenin genel ve özel sebeplerine değinilmiştir. İkinci bölümünde, anonim şirketlerinin tasfiye sürecinin, tasfiye kararı alınmasından şirket unvanının ticaret sicilinden terkin edilmesine kadar olan tüm aşamaları incelenmiştir. Üçüncü bölümünde, anonim şirketlerin pasiflerinin, aktiflerinden fazla olması halinde yapılması gerekenler, uygulamada şirketin ihyası olarak bilinen ek tasfiye müessesesi ve tasfiyeden dönme hususları ele alınmıştır. Sonuç ve değerlendirme bölümünde ise, ekseriyetle uygulamada karşılaşılan problemler ve buna ilişkin çözüm yollarına ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Tasfiye, Tasfiye Memurları, Ek Tasfiye, Tasfiyeden Dönme.

Geliş Tarihi/Received:
22.05.2025

Kabul Tarihi/Accepted:
02.06.2025

Yayımlanma Tarihi/
Available Online:
30.06.2025

Abstract: In the first part of this study, which consists of three main sections, the conceptual liquidation is mentioned in general, followed by the relationship between the liquidation and termination of joint-stock companies, the purpose of liquidation of joint-stock companies, its legal nature and the general and specific reasons for liquidation. In the second part, all stages of the liquidation process of joint-stock companies, from the liquidation decision to the cancellation of the company name from the trade registry, are examined. In the third part, what should be done in cases where the liabilities of joint-stock companies exceed their assets, the additional liquidation institution known as the revival of the company in practice and the issues of rescission from liquidation are discussed. In the conclusion and evaluation section, evaluations are made regarding the problems encountered in practice and the solutions related to this.

Keywords: Joint Stock Company, Liquidation, Liquidators, Additional Liquidation, Revocation Of Liquidation.

GİRİŞ

Tüzel ve gerçek kişilerin bir fikir birlikteliği ile bir araya gelip oluşturmuş oldukları anonim şirketler, günümüzün ticari hayatının vazgeçilmez unsurlarından biri haline gelmiştir. Sona erme sebeplerinden herhangi birinin meydana gelmesiyle anonim şirketler kural olarak hemen sona ermemektedir. Nitekim tasfiye, sona erme halinin bir neticesi olarak değerlendirilmelidir. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu zamanlarında, anonim şirketlerin tasfiyesine ilişkin açık bir düzenleme bulunmamakla beraber, kollektif şirketlerin tasfiyesine ilişkin hükümlerin olması ve anonim şirketlerin tasfiyesi hususunda bu hükümlerin atıf yoluyla uygulanması mümkün kılınmıştı. Ancak anonim şirketlerin tasfiyesi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu¹'nin 529. ve devamı maddeleri ile açıkça düzenlenmiştir. Hatta kanun koyucu, limited şirketlerin tasfiyesi ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin tasfiyesine ilişkin olarak uygulanacak olan hükümleri, anonim şirketlerin tasfiyesine ilişkin hükümlerin atıf yoluyla uygulanması yoluna gitmiştir².

Üç ana bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde, genel olarak öncelikle kavramsal olarak tasfiyeden bahsedilmesinin akabinde anonim şirketlerin tasfiyesi ile sona ermesi arasındaki ilişki, anonim şirketlerin tasfiye edilmesinin amacı, hukuksal niteliği ve tasfiyenin genel ve özel sebeplerine değinilmiştir. İkinci bölümünde, anonim şirketlerinin tasfiye sürecinin, tasfiye kararı alınmasından şirket unvanının ticaret sicilinden terkin edilmesine kadar olan tüm aşamaları incelenmiştir. Üçüncü bölümünde, anonim şirketlerin pasiflerinin, aktiflerinden fazla olması halinde yapılması gerekenler, uygulamada şirketin ihyası olarak bilinen ek tasfiye müessesesi ve tasfiyeden dönme hususları ele alınmıştır. Sonuç ve değerlendirme bölümünde ise ekseriyetle uygulamada karşılaşılan problemler ve buna ilişkin çözüm yollarına ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur.

1. Kavramsal Olarak Tasfiye

Etimolojik bakımdan Arapça kökenli bir kelime olan tasfiye, isim anlamı olarak “arıtmak, ayıklamak ve temizlemek” anlamlarına gelmektedir. Ticari anlamı ise “bir ticaret kuruluşunun batması, kapanması sebepleri üzerine hesapların kesilmesi, alacaklılara, ortada kalan mal ve paradan paylarına düşen miktarın verilmesi; likidasyon” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2025). Ancak hukuksal bağlamda tasfiye kavramı, “sonuçları henüz belirli olmayan hesap ve hareketleri analiz edip düzenleyerek aktifler ve pasifler arasındaki değişikliği tespiti yarayan faaliyetler” olarak tanımlanmaktadır³. TTK kapsamında ise, sona erme halinin kanuni bir neticesi olarak meydana gelen, bir başka anlatımla TTK’nda öngörülen sona erme nedenlerinden birinin oluşmasıyla birlikte şirketin mal varlığının paraya çevrilerek borçların ödenmesi, alacakların tahsili yoluna gidilerek elde edilen mevcudun pay sahiplerine payları oranınca verilmesi ve şirketin, ticaret sicilinden silinmesi ile son bulan bir süreç olarak tanımlanabilir⁴.

¹ Türk Ticaret Kanunu (TTK), *Resmî Gazete* 27846 (14 Şubat 2011), Kanun No. 6102.

² Limited şirketlerin tasfiyesine ilişkin olarak Kanun’da yapılan atıf için bkz. TTK, md. 643; Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin tasfiyesine ilişkin olarak yapılan atıf için ise bkz. TTK, md. 565/2.

³ Ejder Yılmaz, *Türk Hukuk Lügati* (Ankara: Yetkin Yayınları, Yenilenmiş 9. Baskı, 2005), 1193.

⁴ Elif Sena Malatyahoğlu, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirketlerin Tasfiyesi* (Erzincan: Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Binalı Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2022), 4.

Bir anonim şirketin tüzel kişiliğinin son bulması, tasfiyenin Kanun'un belirlemiş olduğu tüm hususların tamamlanması ile mümkündür. Bu sebeple bir anonim şirketin salt olarak tasfiye haline girmiş olması, tüzel kişiliğinin son bulacağı anlamına gelmemektedir. Ayrıca anonim şirkete ait tüm mal varlığının paraya çevrilmesi, alacakların tahsil edilmesi ve borçların ödenmesi yahut alacaklılara, usulüne uygun şekilde çağrı yapılmaması gibi tasfiyenin herhangi bir eksiğinin bulunması halinde şirket, tasfiye edilmiş olamayacaktır. Herhangi bir eksikliğin bulunmasına rağmen şirket, ticaret sicilinden terkin edilmiş olsa dahi uygulamada şirketin ihyası olarak adlandırılan bir dava ile ilgili tüzel kişiliğe karşı her türlü hukuki yola gidilebilecektir. Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu da vermiş olduğu bir kararda bu hususu açıkça hükme bağlamıştır⁵.

Anonim şirketin tasfiyesi, iflâs hukukunda yapılan tasfiye ile birtakım farklılıklar göstermektedir. *Örneğin*, anonim şirketin esas sözleşmesinde öngörülmüş olan herhangi bir sona erme nedeninin vuku bulmasıyla veya genel kurul kararıyla yapılacak olan tasfiye, herhangi bir mahkeme kararına ihtiyaç duyulmaksızın Kanun'un ve esas sözleşmenin gereği gibi tüm mal varlığının tasfiye edilmesi ile mümkün olacaktır. Ancak iflâs hukuku çerçevesinde, bir başka deyişle 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu⁶ hükümlerine göre yapılacak olan tasfiyede bir mahkeme kararının olması şart olup tüm mal varlığının tasfiye edilmesi söz konusu değildir. Nitekim iflâs hukukunda tasfiyenin konusu, müflisin haczedilebilir nitelikteki mal varlığından oluşmaktadır.

2. Sona Erme ve Tasfiye Arasındaki İlişki

Bir anonim şirketin sona ermesi, söz konusu şirketin hukuken varlığının ortadan kalkması olarak nitelendirilmektedir. Ancak tasfiye, daha önce de belirtildiği gibi sona erme halinin bir sonucu olarak ele alınmalıdır. Zira “sona erme” bir fiil olarak değerlendirildiğinde son bulmuş olan bir olguyu ifade etmektedir. Buna karşın tasfiye, şirketin sona ermesi amacıyla girilen bir süreçtir. Bu süreç en sade haliyle, sona erme nedeninin meydana gelmesiyle başlayıp şirketin, ticaret sicilinden terkin edilerek tüzel kişiliğinin son bulması ile tamamlanan bir süreci ifade etmektedir.

Anonim şirketleri sona erdiren haller TTK'nin onuncu bölümünde yer alan, sona erme ve tasfiye başlığı altında 529 vd. hükümleri ile düzenlemeye alınmıştır. İlgili maddeye bakıldığında sona erme halleri tahdidi olarak sayılmaktadır. Ancak aynı maddenin 1. fıkrasının f bendinde geçen “*Kanunlarda öngörülen diğer hallerde*” ibaresiyle sona erme nedenlerinin 529. maddede sayılan nedenlerle kısıtlanmamış olduğu anlaşılmaktadır⁷.

3. Tasfiyenin Amacı

Şirketler hukuku kapsamında anonim şirketlerin tasfiyesi, temelde iki amaca hizmet etmektedir. İlk amacı, alacaklıların, şirketten olan alacaklarını tahsil etmesini sağlamaktır (TTK, m. 541). İkinci amacı ise, anonim şirketin pay sahiplerinin, tasfiye neticesinde esas sözleşmede belirtilen şekilde veya hak edişleri oranında paraya çevrilmiş olan mal varlığından

⁵ Yargıtay Hukuk Genel Kurulu (HGK), K. 2019/559 (14 Mayıs 2019).

⁶ İcra ve İflas Kanunu (İİK), *Resmî Gazete* 2128 (02.10.1932), Kanun No. 2004.

⁷ Malatyalıoğlu, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirketlerin Tasfiyesi*, 6.

paylarına düşen miktarı almalarıdır. Bu yönleriyle tasfiyenin ilk amacı, kamusal bir özellik taşımaktadır. Öte yandan ikinci amacı ise özel amaçlı bir sistemi benimsemektedir.

Ortakların kendi paylarını alıp münferit olarak menfaatlerinin korunduğu özel bir amaca hizmet etmenin yanında alacaklıların, alacaklarını tahsil etmesine yönelik olan kamusal amacının daha geniş yorumlanması gerekmektedir. Zira alacaklıları koruma altına almayı hedefleyen bu sistemde ticari hayata olan güvenin sarsılmaması amaçlanmaktadır. Bu sebeptendir ki anonim şirketlerin tasfiyesinin, kamu düzenini ilgilendiren bir yönü de bulunmaktadır.

4. Tasfiyenin Hukuksal Niteliği

Anonim şirketlerin esas sözleşmesinde TTK’nda öngörülen hususlardan başka bir düzenleme yapılması için Kanun’un bu hususa açıkça cevaz vermesi gerekmektedir (TTK, md. 340). Söz konusu madde, TTK’nin anonim şirketlerin esas sözleşmesindeki emredici hükümler başlığı altında düzenlenmiştir. Dolayısıyla bahse konu maddenin emredici nitelikte olduğu sonucuna varılabilir. Ancak doktrinde bu amir hükmün, sözleşme serbestisi ilkesine aykırılık teşkil ettiğini savunan görüşler mevcuttur⁸. Fakat madde gerekçesine bakıldığında söz konusu hükmün getirilme amacının hukuksal güvenlik bağlamında şirket alacaklılarının ve pay sahiplerinin korunması amaçlanmıştır. Başka bir anlatımla, zayıf konumda değerlendirilebilecek olan hak sahiplerinin menfaati gözetilmiştir⁹. Dolayısıyla iyi niyetli üçüncü kişilerin menfaatlerinin söz konusu olduğu durumlarda veya kamu yararına ilişkin hususlarda sözleşme serbestisinin savunulması yerine emredici hükümlerin uygulanabilirliğinin savunulması, hem Kanun’un lafzına hem de ticari hayatın sağlıklı bir şekilde idamesine katkı sağlayacaktır.

Kanun’da yer alan sebeplerden birinin varlığı veya genel kurul kararı gereğince tasfiye sürecine girmiş olan anonim şirketlerin unvanının başına “Tasfiye Halinde” ibaresi eklenmektedir (TTK, m. 533/2). 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu döneminde bir şirketin tasfiye sürecine girmesi ile hak ve fiil ehliyetinin sınırlanabileceği hususu tartışma konusuydu. Ancak mevcut TTK ile bu tartışmalara son verilmiş olup, şirketin tasfiye sürecine girmesi ile birlikte sınırlandırılan şirketin ehliyetinin olmadığı, organlarının yetkilerinin olduğu belirlenmiştir¹⁰. Bir başka anlatımla, sermaye şirketlerinin esas amacı kâr elde etmek iken tasfiye sürecine girmeleri ile birlikte amaçları yalnızca tasfiye olabilmektedir. Ayrıca şirketin unvanının başına “Tasfiye Halinde” ibaresinin eklenmesi ile birlikte şirketçe yapılacak olan tüm hukuki işlemlere esas olmak üzere tanzim edilen her nevi belgenin bu unvan ismi altında imzalanması Ticaret Sicili Yönetmeliği gereği zorunludur¹¹. Tasfiye sürecine girmiş olan bir şirketin unvanının

⁸ Kırca, İsmail vd., *Anonim Şirketler Hukuku* (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1. Cilt, 2013), 177; Erdoğan Moroğlu, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 8. Baskı, 2016), 150-151.

⁹ Rauf Karasu, “6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 18/2 (Aralık 2012), 313.

¹⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. TTK, md. 533/2 madde gerekçesi.

¹¹ Ticaret Sicili Yönetmeliği (Yönetmelik), *Resmî Gazete* 28541 (27.01.2013), Dayandığı Kanun No. 6102, md. 29.

başında “Tasfiye Halinde” ibaresinin kullanılma zorunluluğunun amacı, iyi niyetli üçüncü şahısların menfaatlerinin korunarak kamuyu aydınlatma ilkesinin gözetilmesi gerekliliğidir¹².

5. Anonim Şirketlerin Genel Sona Erme Nedenleri

Kanun koyucu, anonim şirketlerin sona erme nedenlerini genel nedenler ve özel nedenler ayrımına giderek düzenlemiştir¹³. Bu sebeple her iki sona erme nedeninin ayrı ayrı incelenmesi gerekmektedir. Anonim şirketlerin sona ermesinin genel nedenleri TTK’nin 529. maddesinin 1. fıkrasında altı bent olarak düzenlenmiştir. Buna göre genel sona erme nedenleri;

“Anonim şirket;

a) Sürenin sona ermesine rağmen işlere fiilen devam etmek suretiyle belirsiz süreli hâle gelmemişse, esas sözleşmede öngörülen sürenin sona ermesiyle,

b) İşletme konusunun gerçekleşmesiyle veya gerçekleşmesinin imkânsız hâle gelmesiyle,

c) Esas sözleşmede öngörülmüş herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmesiyle,

d) 421 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına uygun olarak alınan genel kurul kararıyla,

e) İflasına karar verilmesiyle,

f) Kanunlarda öngörülen diğer hâllerde sona erer.”

şeklinde tahdidi olarak sayılmıştır.

Bir anonim şirket, belirli bir süre için kurulmuşsa ve bu süre şirketin esas sözleşmesinde belirlenmişse bu sürenin sona ermesi ile birlikte sona erecektir. Ancak hemen belirtmek gerekir ki, buradaki sona erme, şirketin tüzel kişiliğinin ortadan kalkacağı anlamına gelmemektedir. Zira şirketin alacaklılarının her türlü hakkı saklı tutulmaktadır.

İşletme konusunun gerçekleşmesi ile yahut gerçekleşmesinin artık mümkün olmaması halinde de anonim şirket sona erecektir. Kâr elde etmek amacıyla belirli bir tonajda bir tür gıda üretimi yapmak için kurulmuş olan anonim şirketin hedef tonajda satış gerçekleştirmiş olması, işletmenin konusunun gerçekleşmiş olmasına örnek gösterilebilir. Öte yandan kâr elde etmek amacıyla bir tür maden işletmek için kurulmuş olan bir anonim şirketin faaliyetlerine devam ederken, faaliyete konu madenin işletmesinin yasaklanması sonucunda işletme konusunun gerçekleşmesinin imkânsız hale gelmesi de söz konusu anonim şirketin sona ermesine örnek olarak gösterilebilir. Tekrar belirtmek gerekir ki, bu sebeple şirketin sona ermesi, tüzel kişiliğinin ortadan kalktığına bir karine oluşturmamaktadır.

Tüm şirket türlerinde olduğu gibi anonim şirketlerin de iflâsına ancak o şirketin muamele merkezindeki asliye ticaret mahkemesi karar verebilir. Asliye ticaret mahkemesinin bu konudaki yetkisi kamu düzenine ilişkin olup aksine yetki sözleşmesi yapılamaz. Yapılması halinde sözleşmenin o maddesi yok hükmünde sayılacaktır. Bir anonim şirketin hakkında iflâs

¹² Emrullah Kervankıran, *Anonim Şirketlerin Tasfiyesi* (Ankara: Seçkin Yayınları, 2015), 72.

¹³ Ayrıntılı bilgi için bkz. TTK, md. 529/1; TTK md. 530/1; TTK, md. 530/2; TTK, md. 531.

kararı verilmiş olması, o şirketin tüzel kişiliğinin sona ereceği anlamına gelmemektedir. Çünkü iflâsın açılmasıyla birlikte müflis sıfatını alan anonim şirketin, yalnızca iflâs masasına (İİK, m. 184) dâhil olan mal varlığı ile sorumlu olması ile birlikte tasarruf yetkisi de bu mal varlığı ile sınırlandırılabilir¹⁴. Bu da anayasal ve medenî haklarını kullanabilmesinde herhangi bir beis olmadığı anlamına gelmektedir. Yargıtay’ın görüşü de vermiş olduğu bir kararda bu hususu destekler niteliktedir¹⁵.

6. Anonim Şirketlerin Özel Sona Erme Nedenleri

Anonim şirketlerin sona ermesinin özel nedenleri TTK’nin 530. maddesinin 1. fıkrası ve 2. fıkrası ile düzenlenmiştir. Buna göre genel sona erme nedenleri;

“(1) Uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli olan organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa, pay sahipleri, şirket alacaklıları veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığının istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, yönetim kurulunu da dinleyerek şirketin durumunu kanuna uygun hâle getirmesi için bir süre belirler. Bu süre içinde durum düzeltilmezse, mahkeme şirketin feshine karar verir.

(2) Dava açıldığında mahkeme, taraflardan birinin istemi üzerine gerekli önlemleri alabilir.” şeklinde sayılmıştır.

Maddenin 1. fıkrasında yer alan hususlarda dikkat edilmesi gereken noktalardan biri, ilgili asliye ticaret mahkemesine bu konuda süreyi belirleme yetkisinin verilmiş olmasıdır. Mahkemece belirlenmiş olan süre dâhilinde eksiklikler tamamlanmaz ise mahkeme, şirketi feshedebilecektir¹⁶. Böylece söz konusu anonim şirketi münfesi olacaktır. Ancak Kanun’un lafzından da anlaşıldığı üzere bir diğer özel neden olan ve “haklı sebeplerle fesih” başlığı altında düzenlenen sebepler üzerinde de durulması gerekmektedir. Söz konusu madde;

“(1) Haklı sebeplerin varlığında, sermayenin en az onda birini ve halka açık şirketlerde yirmide birini temsil eden payların sahipleri, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini isteyebilirler. Mahkeme, fesih yerine, davacı pay sahiplerine, paylarının karar tarihine en yakın tarihteki gerçek değerlerinin ödenip davacı pay sahiplerinin şirketten çıkarılmalarına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme karar verebilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Ancak bu maddenin sonunda yer alan “...veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme karar verebilir.” hükmü, özel hukuk alanında görevli mahkemelerin çalışma sistemine bir aykırılık teşkil etmektedir. Nitekim özel hukukta kural olarak taraflarca yerine getirilme ilkesi gereğince taleple bağlılığı bulunmaktadır. Tarafların herhangi bir talebi olmaksızın mahkemenin, maddede belirtildiği gibi duruma uygun düşen diğer bir çözüme karar verebilmesi Kanun’un lafzına ve taleple bağlılık ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

¹⁴ Yıldırım Bayrak, *Geniş Açıklama ve İçtihatlarla İcra ve İflas Kanunu* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023), 801.

¹⁵ Yargıtay 12. HD., K. 2016/25152 (12 Aralık 2016).

¹⁶ Reha Poroy – Hamdi Yasaman, *Ticari İşletme Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 20. Baskı, 2024), 135 vd.; Ünal Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020), 402 vd.

7. Anonim Şirketlerin Tasfiye Süreci

7.1. Tasfiye Kararının Alınması

Daha önce bahsedilen sona erme sebeplerinden birinin varlığı halinde yahut genel kurul kararıyla anonim şirketin tasfiyesine karar verilebilir. Anonim şirketlerde tasfiye, temel olarak iç ve dış tasfiye olmak üzere iki başlık altında toplanabilir.

Dış tasfiye, anonim şirketin mal varlığının paraya çevrilip şirket alacaklarının tahsil edilmesi ve borçların ifa edilmesi yoluyla dış ilişkilerin nihayete erdiği bir süreci ifade etmektedir. Dış tasfiyenin tamamlanmasına müteakip kalan mevcudun pay sahipleri arasında hak edişleri oranında pay edilmesi anlamına gelen ve anonim şirketin ticaret sicilinden silinmesine kadar olan süreci ifade etmekte olan iç tasfiyeye geçilmektedir¹⁷. Dış tasfiyenin tamamlanması sebebiyle korunması amaçlanan menfaatlere hanel gelmesi sonucu ortaya çıkmayacağından, iç tasfiyenin emredici nitelikte olduğu söylenemez¹⁸.

7.2. Tasfiye Kurulunun Oluşması

Tasfiye, kural olarak esas sözleşmede belirlenmiş usullere göre veya genel kurul kararıyla yapılmaktadır. Ancak esas sözleşmede yahut genel kurul kararıyla tasfiye memuru görevlendirilmediği hallerde tasfiye, yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilir (TTK, m. 536/1).

TTK kapsamında anonim şirketlerin tasfiyesinde görevlendirilecek olan tasfiye memurları, esas sözleşmede belirtilmesi, genel kurul kararıyla, kanun yolu yahut mahkeme kararıyla atanabilir. Bu bağlamda, direkt olarak veya başka bir şekilde belirlenerek tasfiye memurluğu görevini kimlerin yapacağı esas sözleşmede belirlenebilir. Tasfiye memurları, esas sözleşme hükümleri uyarınca belirlenmemiş ise genel kurul, tasfiye memurlarının belirlenmesine karar verebilir¹⁹.

Tasfiye kurulu, bir kişi yahut birden çok sayıda olacak şekilde ortaklar arasından görevlendirilebileceği gibi üçüncü şahıslardan da oluşabilmektedir. Hatta tüzel kişilerin dahi tasfiye memuru olmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Fakat esas sözleşme hükümleri gereğince yahut genel kurulun vermiş olduğu bir kararla haricen bir tasfiye kurulu görevlendirilmemiş ise tasfiye işlemleri, yönetim kurulu tarafından yerine getirilir. Böylece yönetim kurulu, kanun yolu ile tasfiye memuru sıfatını kazanmış olur. Tasfiyeye ilişkin iş ve işlemlerin kim tarafından yapılacağı hususu yönetim kurulunca ticaret siciline tescil ve ilan ettirilir²⁰.

Tasfiye memuru olarak görevlendirilmiş olan tasfiye memurlarından en az birisinin Türk vatandaşı olması ve yerleşim yerinin Türkiye’de bulunması zorunludur (TTK, m. 536/4). Bunun sebebi ise madde gerekçesinden anlaşılabilmektedir. Madde gerekçesinde

¹⁷ Poroy – Yasaman, *Ticari İşletme Hukuku*, 142.

¹⁸ Malatyalıoğlu, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirketlerin Tasfiyesi*, 135-136.

¹⁹ Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, 415.

²⁰ Mustafa Yavuz, “Son Düzenlemeler Işığında Sermaye Şirketlerinde Tasfiye Sürecinin Analizi”, *Gümrük Ticaret Dergisi* 10/31 (Mart 2022), 45.

görevlendirilmiş olan tasfiye memurlarından en az birisinin Türk vatandaşı olması gerektiğinin amacı, tasfiyeye ilişkin işlemlerin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi olarak düzenlenmiştir.

Tasfiye memurları, belirli bir süre kapsamında seçilen bir kurul değildir. Görevlendirilmiş olan tasfiye memurları, tüm tasfiye sürecini nihayete erdirmek üzere atanır. Anonim şirketin feshi, mahkeme kararıyla vuku bulursa tasfiye memuru ilgili mahkeme tarafından görevlendirilir.

Tasfiye memurları, anonim şirketin tasfiyesine ilişkin yetkilerini devredemeyeceği gibi buna ilişkin yetki sözleşmesi de yapamazlar. Ancak bazı uygulama işlemlerinin yürütülebilmesi için, tasfiye memuru olarak görev yapanlardan birinin, bir diğerine yahut üçüncü bir şahsa temsil yetkisi verebilmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Ayrıca, tasfiye halindeki anonim şirketlerde “çift imza kuralı” geçerlidir. Bu kurala göre tasfiye memurlarının sayısı birden çok ise imzaya yetkili olan iki tasfiye memurunun, şirket adına imza atması şarttır. Fakat bu kuralın uygulanıp uygulanmayacağı, esas sözleşme hükümleri yahut genel kurul kararıyla belirlenebilir. Öyleyse, esas sözleşme hükümleri yahut genel kurul kararı gereğince, tek imza ilkesinin benimsenebileceği gibi daha ağır bir temsil sistemi olan çift imza sistemini de öngörebilir²¹.

7.3. Ticaret Siciline Tescil ve İlan Edilmesi

Anonim şirketin tasfiyesi, iflâs ya da mahkeme ilamı haricinde bir nedenden ötürü vuku bulmuşsa yetkili kurul veya organlarca ticaret siciline tescil ve ilan ettirilir. Bununla beraber tasfiye memurlarının kim oldukları ve tebliğe esas adresleri de ticaret siciline tescil ve ilan olunur. Tasfiye işlemlerinin yönetim kurulunca yürütülmesi durumunda da aynı işlemler yapılır. Ticaret sicilinde tescil edilmesinin isteme süresi sona erme veya tasfiye kararının alındığı tarih itibarıyla on beş gündür.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında tasfiye halindeki anonim şirketlerin mükellefiyetlerinin, vergi ile alakalı işlemlerin tamamen bitmesine kadar devam edeceği, bu durumda tasfiye memuru olarak görevlendirilenlerin tasfiye kararını ve tasfiyenin tamamlandığını ilgili vergi dairesine bildirmek zorundadır²².

7.4. Envanter ve Tasfiye Bilançosu Düzenlenmesi

Tasfiye memuru olarak görevlendirilenler, tasfiye işlemlerinin bir an evvel sonuçlandırılması amacıyla çalışmakla yükümlüdür. Bu kapsamda, tasfiye memurları görevlerine başladıkları anda, anonim şirketinin tasfiyeye başladığındaki durumunu inceler, gerekirse anonim şirketin mal varlığına kıymet takdir etmek için alanında uzman bilirkişilere müracaat ederek anonim şirketin mal varlığına dair durumu ile finansal pozisyonunu gösterir bir envanter ile bilanço düzenleyip genel kurulun onayına sunar (TTK, m. 540).

Tasfiyenin başlangıç sürecinde tanzim edilen bu bilançoya uygulamada, tasfiye bilançosu veya ilk bilanço denilmektedir. Şirketin sona erme veya dağılma anının esas alındığı

²¹ Yavuz, “Son Düzenlemeler Işığında Sermaye Şirketlerinde Tasfiye Sürecinin Analizi”, 46.

²² Vergi Usul Kanunu (VUK), *Resmî Gazete* 10705 (12 Ocak 1961), Kanun No. 213, 162.

bu bilanço, yıllık bilanço düzenlenmesi esaslarına göre değil, olası satış bedellerine göre hazırlanır²³.

7.5. Alacaklılara Çağrı Yapılması

Tasfiye aşamasına girmiş olan bir anonim şirketin, borçları ifa edilmedikçe tasfiye sona erdirilemez, tasfiye sonucunda elde edilen pay, ortaklara dağıtılamaz ve anonim şirket, ticaret sicilinden silinemez. Buna ilişkin olarak kanun koyucu, alacaklıların hangi yolla çağrılacağını, haklarının ne şekilde korunduğunu ve anonim şirket borçlarının ödeneceği usulü detaylı olarak düzenlemiştir (TTK, m. 541/1).

Alacaklı oldukları anonim şirketin ticari defterlerinden yahut diğer belgelerden sabit olan ve yerleşim yerleri bilinmekte olan şahıslar taahhütlü bir mektupla, diğer alacaklılar ise Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde, şirket, internet sitesinin bulunması zorunlu ise internet sitesinde ve esas sözleşmede hüküm altına alındığı şekilde, birer hafta arayla yapılan üç ilan ile şirketin sona erdiği konusunda ilan ettirilir ve alacaklarını, görevlendirilmiş olan tasfiye memurlarına bildirmeye davet edilir. Görüleceği üzere, ticaret sicili gazetesinde hüküm altına alınmış olan ilan usulleri, ihtiyari değil, şarttır.

İlgili maddede “alacaklı” kavramı geniş anlamda kullanılmıştır. Bu durum, uygulamada bazı problemlere yol açabilmektedir. Şöyle ki, anonim şirketlerin tasfiye sürecine girmiş olması bir iflâs hali olarak nitelendirilemeyeceğinden muaccel hale gelmemiş olan şirket borçlarının ödenip ödenmeyeceği hususu tartışma konusu olabilecektir. Bir alacaklı, alacağına dayanak olan ve elinde bulundurduğu bir belge ile tasfiye memurlarından, söz konusu alacağının tahsil edilmesi için başvuruda bulunması gerekmektedir. Tasfiye memurlarının, alacaklının talebini reddetmesi halinde alacaklının, dava hakları saklıdır²⁴.

7.6. Şirket Alacaklarının Tahsili ile Aktiflerin Paraya Çevrilmesi

Şirketin borçlarının ifa edilebilmesi ve tasfiyeye ilişkin iş ve işlemlerin sonuçlandırılabilmesi amacıyla borçlarını ödemesinin yanında alacaklarını da tahsil etmesi, aktiflerini yani menkul ve gayrimenkul malları ile birlikte haklarını paraya çevirmesi, gerektiğinde payların henüz ödenmemiş kısımlarının tahsil edilmesi gerekmektedir. Şirketin nakdî mevcudu, şirketin borçlarını ifa etmeye yeterli miktarda olsa dahi tasfiye memurlarının, anonim şirketin aktiflerini nakde çevirmesi zorunludur²⁵.

Anonim şirketin genel kurulunun, buna ilişkin bir kararı yoksa tasfiye memurları şirketin aktiflerini, pazarlık yoluyla da satabilirler (TTK, m. 538/1). Esasen tasfiyelerdeki satışlarda genel kural, satışın açık artırma yolu ile yapılmasıdır. Ancak tasfiye işlemlerinin bir an önce tamamlanabilmesi amacıyla şirketin ve alacaklıların menfaati gözetilerek söz konusu satışlar pazarlık usulü ile de yapılabilmektedir.

Aynı maddenin 2. fıkrasında geçen “Önemli miktarda aktiflerin toptan satılabilmesi için genel kurulun kararı gereklidir...” hükmü ile fıkra da belirtilen “önemli miktarda” ibaresinin açıkça belirtilmediği, bunun da uygulamada bazı problemlere yol açabileceği

²³ Yavuz, “Son Düzenlemeler Işığında Sermaye Şirketlerinde Tasfiye Sürecinin Analizi”, 47.

²⁴ Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, 424.

²⁵ Poroy – Yasaman, *Ticari İşletme Hukuku*, 146.

aşıkardır. “Önemli miktarda” mal varlığının satılabilmesi amacıyla genel kurulun yüzde yetmiş beş kabul oyu gerekmektedir (TTK, m. 538/2).

7.7. Tasfiye Neticesinde Mevcut Varlığın Ortaklara Dağıtımı

Anonim şirketin tüm borçlarının ödenmesine, alacaklarının tahsil edilmesine, mal varlığının nakde çevrilmesine ve payların ödenmesine müteakip tasfiye memurlarınca kesin bilanço tanzim edilir ve tanzim edilen kesin bilanço genel kurula sunulur. Genel kurul tarafından kesin bilanço ile tasfiye neticesinde kalan nakdin ortaklara pay edilmesi ve anonim şirketin sicil kaydının terkin edilmesi hususları hakkında görüşülüp karar verilir²⁶.

Ticaret Bakanlığı tarafından 2015 yılında yürürlüğe giren “Sermaye Şirketlerinin Tasfiyesinde Şirket Alacaklılarının Alacaklarının Yatırılacağı Bankanın Belirlenmesine İlişkin Tebliğ” uyarınca, tasfiye halinde bulunan anonim şirketin borçlarının ödenmesine müteakip herhangi bir nedenle tarafına ulaşım sağlanamayan şirket ortaklarının hak ediş oranına göre düşen tasfiye payı, tasfiye halinde olan anonim şirketin merkezinin kayıtlı bulunduğu ticaret sicili müdürlüğüne en yakın Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası şubesinde veya şirket merkezinin bulunduğu yerde anılan Banka şubesinin bulunmaması durumunda en yakın yerdeki şubede açılacak hesaba yatırılır²⁷.

7.8. Şirket Unvanının Ticaret Sicilinden Terkin Edilmesi

Anonim şirketlerin tasfiyesinin nihayete ermesi üzerine şirketin ticaret unvanının sicilden terkin edilmesi, tasfiye memurlarınca sicil müdürlüğünden istenir. Tasfiye memurlarının yapacağı bu istem üzerine terkin işlemi tescil ve ilan edilir (TTK, m. 545/1). Tasfiyenin neticelenmesine müteakip kayıt silme yani terkin müracaatında, genel kurulca onaylanmış olan kesin bilanço, genel kurul kararının noter tasdikli sureti ve alacaklılara birer hafta aralıklarla üç defa çağrının yapıldığını gösterir sicil gazeteleri, ilgili ticaret siciline ibraz edilir²⁸. Ardından, ilgili sicil müdürlüğünce tasfiyenin sonuçlanması ve ticaret unvanının terkin edilmesine ilişkin tescil işlemleri gerçekleştirilir. Bununla beraber VUK’un 162. maddesi gereğince, tasfiyenin sonlandığının vergi dairesine de bildiriminin yapılması zorunludur. Tüm bu hususlara ek olarak tasfiye neticesinde defterler ve tasfiyeye dair olanlarla birlikte belgeler, on yıl süreyle sulh hukuk mahkemesi tarafından saklanır (TTK, m. 82/8)²⁹.

İlgili sicil müdürlüğü, ibraz edilmiş olan belgelerin tümünü inceleme altına alır. Herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi halinde ilgili şirketin tasfiye memurlarına eksikliği bildirir. Belirtilen eksikliklerin tamamlanmaması halinde sicil müdürlüğü, terkin işlemlerine ilişkin olarak ilan ve tescil işlemlerini yapmayacaktır.

²⁶ Yavuz, “Son Düzenlemeler Işığında Sermaye Şirketlerinde Tasfiye Sürecinin Analizi”, 48.

²⁷ Sermaye Şirketlerinin Tasfiyesinde Şirket Alacaklılarının Alacaklarının Yatırılacağı Bankanın Belirlenmesine İlişkin Tebliğ, 6/1.

²⁸ Tasfiye memurlarının, ilgili sicil müdürlüğüne ibraz etmesi gereken belgeler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Yönetmelik, md. 86/2.

²⁹ Yavuz, “Son Düzenlemeler Işığında Sermaye Şirketlerinde Tasfiye Sürecinin Analizi”, 50.

8. Anonim Şirketlerin Pasiflerinin Aktiflerinden Fazla Olması, Ek Tasfiye ve Tasfiyeden Dönme

8.1. Şirketin Pasiflerinin Aktiflerinden Fazla Olması

Tasfiye memurları, şirketin tasfiyeye ilişkin iş ve işlemlerini sonuçlandırmak, gerektiğinde paylarının henüz ödenmemiş kısımlarını tahsil etmek, mal varlığını paraya çevirmek ve şirketin borçlarının, ilk tasfiye bilançosundan ve alacaklılara yapılan çağrı neticesinde anlaşılan duruma göre, şirket varlığından çok olmadığı tespit edilmişse, bu borçları ödemekle yükümlüdür (TTK, m. 542/1-a).

Şirketin borçları, şirketin mevcudundan çok olduğu, bir başka deyişle şirketin borca batık olduğu hallerde tasfiye memurları, keyfiyeti derhâl şirketin muamele merkezindeki asliye ticaret mahkemesine bildirmekle mükelleftir. Asliye ticaret mahkemesince yapılacak olan inceleme sonucunda şirketin borçlarını ifa edemeyeceğinin tespiti durumunda mahkeme, şirket hakkında iflâsın açılmasına karar verir (TTK, m. 542/1-c). Bu hükmün amacı, aktif, borçlarını ifa etmeye yetmeyen şirketin alacaklıları arasındaki eşitliği sağlayarak menfaatlerini korumaktır. Asliye ticaret mahkemesince verilecek olan iflâs kararı ile birlikte tasfiye memurlarının görevi sona erer ve tasfiye İİK hükümlerine göre yetkili iflâs organlarınca yürütülür.

Asliye ticaret mahkemesi tarafından şirketin iflâsına karar verilmesi ile birlikte mahkeme, kararı derhâl bulunduğu yerdeki iflâs dairesine gönderir. İflâs dairesi, karar gereği bir iflâs dosya numarası ile iflâsı açar. İflâsın açılmasıyla birlikte borçlu şirket artık “müflis” sıfatını alır. İflâs dairesi derhâl müflise ait malların ve bu malların değer tespiti için bir defter tanzimi yapar. Mevcut mal varlığının durumuna göre iflâs dairesi, tasfiyenin usulünü belirler ve İİK hükümlerine göre iflâsın tasfiyesi işlemlerine başlar³⁰.

8.2. Şirketin Ek Tasfiyesi (İhyası)

Şirketin ihyası olarak da adlandırılan ek tasfiye, tasfiyenin neticelendirilmiş olması halinde dahi tasfiyeye ilişkin başkaca işlemlerinin yapılmasının zaruri olduğunun anlaşılması durumunda müracaat edilen geçici bir tedbirdir³¹. Ek tasfiyenin, yeni bir tasfiye gibi nitelendirilmemesi gerekir. Zira ek tasfiye, önceki tasfiyeyi tamamlayan, tamamlayıcı bir tasfiye niteliğindedir. Şirketin sicilden silinmesine müteakip tasfiye işlemlerinin olması gerektiği gibi yapılmadığının tespit edilmesi veya kanuna uygun olmayan şekilde yapıldığının ortaya çıkması durumunda söz konusu olabilmektedir.

Ek tasfiye yoluna gidebilmek için şirketin ortakları, şirketten olan alacaklılar, yönetim kurulu üyeleri ve varsa tasfiye memurlarınca şirketin muamele merkezindeki asliye ticaret mahkemesinde, tasfiye memurlarına ve ticaret sicili müdürlüğüne karşı açılacak bir dava ile mevzu bahis olabilir. Mahkeme, ek tasfiye yapılmasına ilişkin talebin doğruluğuna kanaat getirirse, söz konusu şirketin ek tasfiyesi için yeniden tescil edilmesine karar verir. Bu tür

³⁰ Bayrak, *Geniş Açıklama ve İçtihatlarla İcra ve İflas Kanunu* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023), 542 vd.

³¹ Yavuz, “Son Düzenlemeler Işığında Sermaye Şirketlerinde Tasfiye Sürecinin Analizi”, 51.

işlemleri yapmaları için şirketin tasfiye memurlarını ya da yeni tasfiye memuru/memurları görevlendirerek bu hususları tescil ve ilan ettirir (TTK, m. 547/2).

Münfesi olmuştuk veya sona ermiş olan bir anonim şirket aleyhinde herhangi bir hak talep edebilmek için öncelikle şirketin ek tasfiyesi yani ihyası yoluna gidilmesi gerekmektedir. Çünkü münfesi olmuştuk yahut sona ermiş olan bir şirketin tüzel kişiliği ortadan kalkmış olduğundan haliyle herhangi bir hukuki işlemde taraf ehliyeti de sona ermiş olacaktır.

8.3. Tasfiyeden Dönme

Anonim şirketlerin tasfiyesiz bir şekilde sona ermesine dair istisnai haller hariç olmak üzere sona erme nedenlerinden bazılarının meydana gelmesi üzerine tasfiye sırasında olan anonim şirketin, tasfiyeye ilişkin işlemlerinin faaliyeti sırasında, belli başlı şartları yerine getirmek koşuluyla, genel kurulca alınan bir kararla, tasfiyeden vazgeçip tekraren ticari hayatına devam eden aktif bir şirket haline gelmesine yahut iflâs nedeniyle sona eren anonim şirketin, mahkemenin iflâs kararını kaldırması üzerine yeniden hayatına devam etmesine tasfiyeden dönme olarak tanımlanabilir³².

Belli başlı şartların olması durumunda³³ TTK’nda anonim şirketlerinin tasfiyeden dönebilmesi mümkün kılınmıştır. Tasfiyeden dönme, tasfiye sürecine girmiş olan bir anonim şirketinin genel kurulunca alınacak bir karar ile şirketi tasfiye amacından çıkartıp, yeniden kâr etme amacı taşıyan bir şirket durumuna döndürmesidir. Tasfiyeden dönme, nihai bir karardır.

Ek tasfiye yalnızca zaruri durumlarda başvurulacak istisnai bir yoldur. Dolayısıyla anonim şirketin, yeniden tescil edilmesinin amacına ulaşabilmek adına tek yöntem olması gerekmektedir. *Örneğin*, tek bir pay sahibi olan anonim şirketin, ticaret sicilinden silinmesine müteakip bir mal varlığının ortaya çıkması halinde ek tasfiye yoluna gidip söz konusu şirketin yeniden tescil edilmesinin sağlanması yerine mal varlığının o pay sahibine aidiyetinin tespiti ile yetinilmesi yeterli olacaktır³⁴. Nitekim bu şekilde bir ek tasfiye talebinde bulunmakta ilgili pay sahibinin herhangi bir hukuki yararı bulunmamaktadır.

Anonim şirket, iflâsın açılmasıyla birlikte sona ermiş sayılmasına rağmen hakkında verilmiş olan iflâs kararı herhangi bir sebeple kaldırılmışsa yahut iflâs içi konkordato yoluna gidilerek konkordato projesi onaylanmış ve tamamlanmışsa şirket ticari hayatına devam eder. Böyle bir durumda son tasfiye memuru, şirket hakkında verilmiş olan iflâs kararının kaldırıldığına dair kararı ticaret siciline tescil ettirir.

³² Şengül Al Kılıç, *Anonim Şirketlerde Tasfiyeden Dönme* (Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Doktora Tezi, 2016), 5.

³³ Bu hususa ilişkin şartlar hakkında detaylı bilgi için bkz. TTK, md. 548/1; TTK, md. 548/2; TTK, md. 548/3.

³⁴ Malatyahoğlu, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirketlerin Tasfiyesi*, 261.

SONUÇ

Anonim şirketlerinin tasfiyesi, özet olarak şirketin mal varlığının nakde çevrilmesi, alacakların tahsili, şirketin borçlarının ödenmesi, tasfiyeye ilişkin işlemlerin neticesinde elde kalan tasfiye miktarının dağıtımını faaliyetlerini içermektedir. Burada en önemli konu borçların ifa edilmesi ve alacakların tahsilidir. Bütün bu tasfiyeye ilişkin iş ve işlemlerin ifa edilmesi esnasında şirketin varlığını idame ettirmesi, alacaklı ve ortakların menfaatini sağlamaktadır. Menfaat dengesinin muhafaza edilmesinin istenmesinin neticesi de anonim şirketlerin dış tasfiyeye ilişkin olarak yapılan iş ve işlemlerin emredici hukuk kuralları niteliğinde olmasıdır.

TTK'nin haklı sebeplerle fesih konusunun düzenlendiği 531. maddesinin 2. cümlesinde geçen mahkemenin fesih yerine duruma uygun düşen ve kabul edilebilir başka bir çözüme karar verebilmesi hususu özel hukuk sistematığına aykırılık teşkil etmektedir. Şöyle ki, özel hukukun temel kurallarından birisi taraflarca getirilme ilkesidir. Buna istinaden mahkemenin de taleple bağlı olması gerekmektedir. Bu açıdan mahkemenin takdirine bırakılan bir durumun olmaması Kanun'un ve daha genelde özel hukukun mantığına daha uygun olacaktır. Bu yönüyle söz konusu maddenin düzenlemeye muhtaç olduğu açıktır.

TTK'nin alacaklıların çağırılması ve korunması konusunun düzenlendiği 541. maddesinde geçen "alacaklı" kavramının, maddede çok geniş olarak ele alındığı görülmektedir. Ancak alacaklı kavramının bu denli geniş olarak düzenlenmesi, uygulamada birçok soruna yol açabilecektir. Örneğin bu "alacaklı" kavramına, elinde henüz muaccel hale gelmemiş yani müaccel bir alacağı bulunan alacaklıların dâhil olup olmayacağı veya şarta bağlı yahut nizalı olan alacakların alacaklılarını kapsayıp kapsamadığı hususları bazı hak kayıplarına sebebiyet verebilecektir. Bu nedenle alacaklı kavramına hangi alacaklıların dâhil olduğu hususunun düzenlenmesi gerekmektedir.

TTK'nin aktifleri satma yetkisi konusunun düzenlendiği 538. maddesinin 2. fıkrasında geçen "önemli miktarlarda aktiflerin toptan satılabilmesi" hususu da uygulamada birtakım problemlere sebebiyet verebilecektir. Örneğin 2014 yılında kurulmuş olan bir şirketin aktifinde bulunan ve şirketin kuruluşu itibarıyla 150.000,00 TL değerindeki bir taşınmazının olduğu ve şirketin 2025 yılında tasfiyesi yoluna gidilmesi halinde söz konusu taşınmazın değerinin 5.000.000,00 TL olduğu göz önüne alındığında bu taşınmazın "önemli miktarlarda aktifler" kavramına dâhil olup olmayacağı bir tartışma konusu olmalıdır. Şayet şirketin aktifinde bulunan bu taşınmazın değeri, şirketin kuruluş tarihindeki değeri üzerinden baz alınacak ise günümüz şartlarında "önemli miktarlarda aktifler" kavramına dahil edilmesi mümkün değildir. Ancak tasfiye sürecine girme tarihi olan 2024 yılındaki değeri baz alınacak ise "önemli miktarlarda aktifler" kavramına dahil edilmesi mümkün olacaktır. Bu şekilde bir karışıklığa sebebiyet vermemek, uygulamada birliğin sağlanması ve Kanun'un daha anlaşılır bir hale gelmesi için ilgili maddenin bir düzenlemeye muhtaç olduğu kanaatine varılabilir. Böylece hem alacaklıların hem de ortakların menfaatleri korunarak adı geçen tarafların hakları, tasfiyeyi yürütmekle görevli tasfiye memurlarının vicdani kanaatine terk edilmeyecektir.

KAYNAKÇA

Al Kılıç, Şengül. *Anonim Şirketlerde Tasfiyeden Dönme*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2016.

Bayrak, Yıldırım. *Geniş Açıklama ve İçtihatlarla İcra ve İflas Kanunu*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023.

İİK, İcra ve İflas Kanunu (Kanun No. 2004). *Resmî Gazete* 2128 (02 Ekim 1932).

Karasu, Rauf. “6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi”. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 18/2 (Aralık 2012), 311-332.

Kervankıran, Emrullah. *Anonim Şirketlerin Tasfiyesi*. Ankara: Seçkin Yayınları, 2015.

Kırca, İsmail vd. *Anonim Şirketler Hukuku*. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1. Cilt, 2013.

Malatyaloğlu, Elif Sena. *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirketlerin Tasfiyesi*. Erzincan: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2022.

Moroğlu, Erdoğan. *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 8. Baskı, 2016.

Poroy, Reha – Yasaman, Hamdi. *Ticari İşletme Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 20. Baskı, 2024.

Sermaye Şirketlerinin Tasfiyesinde Şirket Alacaklılarının Alacaklarının Yatırılacağı Bankanın Belirlenmesine İlişkin Tebliğ.

Tekinalp, Ünal. *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020.

TTK, Türk Ticaret Kanunu (Kanun No. 6102). *Resmî Gazete* 27846 (14 Şubat 2011).

VUK, Vergi Usul Kanunu (Kanun No. 213). *Resmî Gazete* 10705 (12 Ocak 1961).

Yargıtay 12. Hukuk Dairesi (HD), K. 2016/25152 (12 Aralık 2016).

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu (HGK), K. 2019/559 (14 Mayıs 2019).

Yavuz, Mustafa. “Son Düzenlemeler Işığında Sermaye Şirketlerinde Tasfiye Sürecinin Analizi”. *Gümrük Ticaret Dergisi* 10/31 (Mart 2022), 43-52.

Yılmaz, Ejder. *Türk Hukuk Lügati*. Ankara: Yetkin Yayınları, Yenilenmiş 9. Baskı, 2005.

Yönetmelik, Ticaret Sicili Yönetmeliği (Dayandığı Kanun No: 6102). *Resmî Gazete* 28541 (27 Ocak 2013).